

Додаток
до рішення виконавчого комітету
_____ 2019 року № _____

ПРАВИЛА
приймання стічних вод до системи
централізованого водовідведення
м.Вараш

м.Вараш, 2019 рік

З М І С Т

№№ з/п	Найменування	Стор.
I	Загальні положення	3
II	Засади безперебійного функціонування системи централізованого водовідведення під час приймання до неї стічних вод споживачів	6
III	Загальні вимоги до складу та властивостей стічних вод, які скидаються до системи централізованого водовідведення	9
IV	Допустимі концентрації забруднюючих речовин у стічних водах споживачів	12
V	Заходи впливу у разі порушення вимог щодо скиду стічних вод до системи централізованого водовідведення	13
VI	Порядок контролю за скидом стічних вод до системи централізованого водовідведення	15
	<i>Додатки:</i>	21
Додаток 1	Перелік виробничих процесів, під час здійснення яких споживач повинен мати локальні очисні споруди для попереднього очищення стічних вод перед їх скиданням до системи централізованого водовідведення та очищення стічних вод	22
Додаток 2	Перелік забруднюючих речовин, що заборонені до скидання до системи централізованого водовідведення	24
Додаток 3	Акт відбору проб стічної води, що скидаються на міські очисні споруди КМКП	27
Додаток 4	Протокол вимірювань показників складу та властивостей проб стічної води	28
Додаток 5	Розрахунок коефіцієнта кратності, який враховує рівень небезпеки скинутих забруднень для технологічних процесів очищення стічних вод та екологічного стану водойм	29
Додаток 6	Сигнальний лист	30

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Ці Правила розроблено з метою:

захисту здоров'я персоналу систем збирання, відведення стічних вод та очисних споруд;

запобігання псуванню обладнання систем водовідведення, очисних і суміжних з ними підприємств;

гарантування безперервної в межах регламентних норм роботи споруд очищення стічних вод та обробки осадів;

гарантування, що осад може бути утилізований у безпечний і прийнятний для навколишнього середовища спосіб.

2. Ці Правила поширюються на Кузнецовське міське комунальне підприємство, яке надає послуги з централізованого водовідведення та очищення стічних вод (далі - *виробник*), на юридичних осіб незалежно від форм власності та відомчої належності, фізичних осіб - підприємців, фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність і взяті на облік як самозайняті особи у контролюючих органах згідно з Податковим кодексом України, які скидають стічні води до системи централізованого водовідведення (далі - *споживачі*).

3. Терміни, використані у цих Правилах, вживаються в таких значеннях:

арбітражна проба - частина контрольної проби, аналіз якої здійснюється за рахунок споживача за його незгоди з результатами аналізу контрольної проби, яку провів виробник;

виробник - суб'єкт господарювання, який надає послуги з централізованого водовідведення (відведення та очищення стічних вод);

вимоги до скиду стічних вод - вимоги щодо режиму, кількісного та якісного складу стічних вод, які споживач скидає до системи централізованого водовідведення м.Вараш, склад і зміст, порядок надання яких визначено місцевими правилами приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення м.Вараш (далі місцеві правила приймання);

головний каналізаційний колектор - трубопровід, до якого надходять стічні води від збірних колекторів;

договір - договір про надання послуг з питного водопостачання та/або водовідведення;

ДК - допустима концентрація забруднюючої речовини, г/м³;

залповий скид до системи централізованого водовідведення - скид стічних вод з концентраціями забруднюючих речовин, що перевищують більш як у 20 разів допустимі величини показників, визначені в місцевих правилах приймання, та/або з перевищенням обсягів стічних вод, визначених для конкретного споживача;

збірний колектор - трубопровід для приймання стічних вод з окремих каналізаційних випусків та транспортування їх у головний каналізаційний колектор;

каналізаційний випуск споживача - трубопровід для відведення стічних вод від будинків, споруд, приміщень та з території споживача в каналізаційну мережу.;

каналізаційний колектор - трубопровід зовнішньої каналізаційної мережі для збирання й відведення стічних вод;

каналізаційна мережа - система трубопроводів, каналів та/або лотків і споруд на них для збирання й відведення стічних вод;

каналізаційні очисні споруди (КОС) - комплекс споруд для очищення стічних вод перед їх скиданням до водного об'єкта;

контрольний колодезь - колодезь на каналізаційному випуску споживача безпосередньо перед приєднанням до каналізаційного колектора виробника або в іншому місці за погодженням із виробником з вільним доступом виробника до такого колодезя;

контрольна проба - проба стічних вод споживача (субспоживача), відібрана виробником з контрольного колодезя з метою визначення складу стічних вод, що відводяться до системи централізованого водовідведення виробника;

локальна каналізаційна мережа - система трубопроводів, каналів та/або лотків і споруд на них для збирання й відведення стічних вод з території споживача;

локальні очисні споруди - споруди або пристрої для очищення стічних вод окремого споживача відповідно до вимог місцевих правил приймання;

об'єкт споживача - окремо розташована територія споживача з відокремленими системами водопостачання і водовідведення;

субспоживач - суб'єкт господарювання, що скидає стічні води до системи централізованого водовідведення через мережі споживача за погодженням зі споживачем і виробником;

стічна вода - вода, що утворилася в процесі господарсько-побутової і виробничої діяльності (крім шахтної, кар'єрної і дренажної води), а також відведена із забудованої території, на якій вона утворилася внаслідок атмосферних опадів;

стічна вода технологічного походження - стічна вода, що утворилася в процесі виготовлення продукції та/або надання послуг.

Інші терміни, що використовуються у цих Правилах, вживаються у значеннях, наведених у Водному кодексі України, Законі України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» та Правилах користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затверджених наказом міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27 червня 2008 року № 190, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 07 жовтня 2008 року за № 936/15627 (далі Правила користування).

4. Місцеві правила приймання є обов'язковими для виробника та споживачів. Виробник встановлює кожному конкретному споживачу вимоги до скиду стічних вод до системи централізованого водовідведення на підставі вимог місцевих правил приймання.

5. Виробник укладає зі споживачем договір за умови, що каналізаційна мережа та КОС мають резерв пропускної спроможності. Виробник приймає стічні води споживача до системи централізованого водовідведення за умови, що показники якості стічних вод споживача відповідають вимогам місцевих правил приймання та умовам укладеного з виробником договору.

6. Кожен споживач скидає стічні води до системи централізованого водовідведення через окремий випуск з обов'язковим облаштуванням контрольного колодязя, розташованого у місці, погодженому з виробником.

Об'єднання випусків стічних вод від кількох споживачів може здійснюватися тільки після контрольного колодязя на каналізаційному випуску кожного споживача.

7. Приєднання споживачів до систем централізованого водовідведення здійснюється згідно з вимогами пунктів 4.1-4.6 розділу IV Правил користування.

8. Приймання стічних вод споживачів до системи централізованого водовідведення або безпосередньо на каналізаційні очисні споруди здійснюється виключно за договорами.

II. ЗАСАДИ БЕЗПЕРЕБІЙНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОВІДВЕДЕННЯ ПІД ЧАС ПРИЙМАННЯ ДО НЕЇ СТІЧНИХ ВОД СПОЖИВАЧІВ

1. Виробник повинен:

1) забезпечувати приймання, відведення і очищення стічних вод у межах розрахункових проектних показників системи централізованого водовідведення та КОС із дотриманням вимог Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 1999 року № 465;

2) здійснювати обстеження локальних очисних споруд і каналізаційної мережі споживачів, вимагати від споживачів надання інформації та документів щодо зазначених мереж і споруд, які перебувають на балансі споживачів, їх технічного стану, в тому числі документів, що підтверджують проведення відновлення пропускної здатності трубопроводів та колекторів, хімічних реагентів, що використовуються споживачами та спричиняють забруднення у стічних водах (сертифікати, переліки, проекти), вивозу та утилізації осадів стічних вод, вжиття заходів з метою дотримання якості та режиму скидання стічних вод згідно з вимогами місцевих правил приймання, в яких може вимагатися надання інших відомостей та документації, яка не носить дозвільного характеру та стосується скидання стічних вод на об'єктах споживачів;

3) контролювати якість, кількість і режим скидання стічних вод споживачами;

4) вибірково контролювати ефективність роботи локальних очисних споруд та вимагати їх налагодження або реконструкції для дотримання вимог місцевих правил приймання;

5) здійснювати раптовий (не погоджений зі споживачами заздалегідь) відбір контрольних проб. Механізм контролю, зокрема порядок відбору проб встановлюється місцевими правилами приймання;

6) відключати споживачів від системи водовідведення негайно після усного попередження у разі загрози виходу з ладу систем централізованого водовідведення, порушення технологічного режиму роботи КОС та у разі самовільного приєднання споживачем до систем централізованого водовідведення та/або самовільного скидання стічних вод до систем централізованого водовідведення виробника. При цьому за збитки таких споживачів виробник відповідальності не несе. Підключення до систем водовідведення здійснюється після усунення обставин, що спричинили відключення;

7) у разі виявлення порушень споживачами умов скидання стічних вод, вимог місцевих правил приймання та умов укладеного з виробником договору, вимагати їх усунення в установлені виробником строки та вживати заходів впливу, передбачених договором та місцевими правилами приймання;

8) вимагати від споживачів, об'єкти яких розташовані в житлових будинках та мають стічні води технологічного або побутового походження, забезпечення водовідведення стічних вод об'єкта окремо облаштованим каналізаційним випуском з облаштуванням контрольного колодезя.

2. Споживачі повинні:

1) дотримуватися вимог до скиду стічних вод та установлених кількісних та якісних показників стічних вод на каналізаційних випусках споживачів, вимагати від субспоживачів виконання вимог місцевих правил приймання;

2) здійснювати систематичний контроль за кількістю та якістю стічних вод, які скидаються ними до систем централізованого водовідведення, згідно з графіком відбору проб, погодженим із виробником, надавати виробнику інформацію про обсяги та якісний склад стічних вод, які скидають до систем централізованого водовідведення;

3) виконувати на вимогу виробника до визначеного ним строку попереднє очищення забруднених стічних вод на локальних очисних спорудах з обов'язковою утилізацією або вивезенням утворених при цьому осадів, якщо стічні води споживачів не відповідають вимогам місцевих правил приймання та умовам укладеного з виробником договору;

4) у разі зміни у своєму водовідведенні (передача будівель та каналізаційних мереж іншим власникам/користувачам, зміна технологічних процесів або зміна на 30% і більше попередніх обсягів водовідведення, виконання будівельних робіт на території об'єкта (у разі, якщо воно впливає чи може вплинути на виконання споживачем вимог до скиду, виданих виробником, приєднання субспоживача тощо) повідомляти виробника у семиденний строк про виникнення таких змін, в установленому порядку отримувати у виробника технічні умови на водопостачання і водовідведення об'єкта та вносити відповідні зміни до договору;

5) укладати новий договір з виробником у разі зміни власника об'єкта;

6) надавати працівникам виробника необхідну інформацію щодо своєї системи водовідведення та вільний доступ до неї, а також допомогу під час відбору проб стічних вод споживачів, вивчення режиму їх скиду, обстеження системи водовідведення та локальних очисних споруд;

7) визначати не менше двох представників, уповноважених представляти споживача під час відбору проб стічних вод, про що у триденний строк повідомляють виробника у письмовій формі та забезпечують присутність уповноваженого представника безпосередньо під час відбору проб стічних вод виробником;

8) брати участь у ліквідації аварій і заміні аварійних каналізаційних мереж власними силами та засобами, а також у відшкодуванні капітальних витрат на відновлення системи централізованого водовідведення виробника у разі погіршення її технічного стану та аварійних руйнувань з вини споживача;

9) перевіряти розрахунки ДК забруднюючих речовин стічних вод, які скидаються ними до систем централізованого водовідведення, виконані виробником, у разі незгоди звертатися щодо їх перегляду.

III. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО СКЛАДУ ТА ВЛАСТИВОСТЕЙ СТІЧНИХ ВОД, ЯКІ СКИДАЮТЬСЯ ДО СИСТЕМИ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОВІДВЕДЕННЯ

1. До системи централізованого водовідведення м.Вараш приймаються стічні води споживачів, які не призводять до порушення роботи каналізаційних мереж та очисних споруд, безпеки їх експлуатації та можуть бути очищені на КОС виробником відповідно до вимог Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 1999 року № 465.

2. Стічні води, що приймають до систем централізованого водовідведення, не повинні:

1) містити горючих домішок і розчинених газоподібних речовин, здатних утворювати вибухонебезпечні суміші;

2) містити речовин, які здатні захащувати труби, колодязі, решітки або відкладатися на їх поверхнях (сміття, ґрунт, абразивні порошки та інші грубодисперсні зависі, гіпс, вапно, пісок, металева та пластмасова стружка, жири, смоли, мазут, пивна дробина, хлібні дріжджі тощо);

3) містити тільки неорганічних речовин або речовин, які не піддаються біологічній деструкції;

4) містити речовин, для яких не встановлено гранично допустимих концентрацій (далі - ГДК) для води водоїм або токсичних речовин, що перешкоджають біологічному очищенню стічних вод, а також речовин, для визначення яких не розроблено методів аналітичного контролю;

5) містити небезпечних бактеріальних, вірусних, токсичних та радіоактивних забруднень;

6) містити біологічно жорстких синтетичних поверхнево-активних речовин (далі - СПАР), рівень первинного біологічного розкладу яких становить менше 80%;

7) мати температуру вище 40°C;

8) мати рН нижче 6,5 або вище 9,0;

9) мати хімічне споживання кисню (далі - ХСК) вище біохімічного споживання кисню за 5 діб (далі - БСК₅) більше ніж у 2,5 раза;

10) створювати умови для заподіяння шкоди здоров'ю персоналу, що обслуговує системи централізованого водовідведення;

11) унеможливити утилізацію осадів стічних вод із застосуванням методів, безпечних для навколишнього природного середовища;

12) містити забруднюючих речовин з перевищенням допустимих концентрацій, установлених місцевими правилами приймання.

3. У разі якщо на об'єктах споживачів здійснюються виробничі процеси, передбачені переліком виробничих процесів, при здійсненні яких споживач повинен мати локальні очисні споруди для попереднього очищення стічних вод перед їх скиданням до системи централізованого водовідведення та очищення стічних вод згідно з додатком 1 до місцевих правил приймання, а також при систематичному скиді понаднормативних забруднень, скидання стічних вод до систем централізованою водовідведення без попереднього їх очищення на локальних очисних спорудах не допускається, крім випадку, визначеному у пункті 6 цього розділу.

Локальні очисні споруди споживача мають відповідати вимогам технічних умов, виданих виробником відповідно до Правил користування.

4. Забороняється скидати до системи централізованого водовідведення без попереднього знешкодження та знезараження на локальних очисних спорудах з обов'язковою утилізацією або захороненням утворених осадів стічної води, що містять забруднюючі речовини, визначені у переліку забруднюючих речовин, що заборонені до скидання до системи централізованого водовідведення згідно з додатком 2 до місцевих правил приймання.

5. Якщо кількісні та якісні показники стічних вод споживача значно змінюються протягом доби, а показники концентрації забруднюючих речовин перевищують ДК, споживач повинен встановлювати спеціальні ємності-усереднювачі та пристрої, які забезпечують рівномірний протягом доби скид стічних вод.

6. Коли споживач не може забезпечити виконання вимог місцевих правил приймання за деякими показниками, він звертається до виробника із заявою та обґрунтуванням приймання понаднормативно забруднених стічних вод із зазначенням їх концентрації та зобов'язується вжити заходів для доведення якості та режиму їх скиду до вимог місцевих правил приймання у строк, зазначений у договорі.

Виробник розглядає подану заяву у п'ятнадцятиденний строк і укладає зі споживачем окремий договір про приймання понаднормативно забруднених стічних вод у разі здатності існуючої на КОС виробника технології очищення стічних вод видалити означені забруднення відповідно до вимог ГДС, встановлених для виробника.

У договорі про приймання понаднормативно забруднених стічних вод визначають тимчасово погоджені концентрації забруднюючих речовин, розмір додаткової оплати за приймання понаднормативно забруднених стоків, який повинен бути в межах 60-80% від оплати, що встановлюється відповідно до розділу II Порядку визначення розміру плати, що справляється за понаднормативні скиди стічних вод до систем централізованого водовідведення, затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01 грудня 2017 року № 316 (далі - Порядок), та строк виконання заходів для доведення якості та режиму їх скиду згідно з вимогами місцевих правил приймання, який має бути обґрунтованим та не може перевищувати трьох років.

У разі виявлення перевищення фактичної концентрації будь-якого показника над зазначеною в договорі про приймання понаднормативно забруднених стічних вод додаткова оплата послуг водовідведення здійснюється споживачем з коефіцієнтом кратності, який визначається відповідно до Порядку, але замість встановлених ДК для розрахунку застосовуються тимчасово погоджені концентрації, зазначені в договорі про приймання понаднормативно забруднених стічних вод.

7. Стічні води субспоживача є складовою стічних вод споживача.

**IV. ДОПУСТИМІ КОНЦЕНТРАЦІЇ
ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН У СТІЧНИХ ВОДАХ СПОЖИВАЧІВ**

Таблиця 4.1.

№№ з/п	Найменування забруднюючої речовини	Допустима концентрація забруднюючих речовин у стічних водах споживачів, г/м ³
1	Завислі речовини	238
2	БСК-5	199
3	ХСК	498
4	Нафтопродукти	2,33
5	Залізо (заг.)	0,96
6	Азот амонійний	17,36
7	Сульфати	100
8	Хлориди	300
9	Фосфати	10,84
10	Жири	10
11	Сульфіди	1,0
12	СПАР	1,0
13	Нітрати	22,5
14	Нітрити	1,65

V. ЗАХОДИ ВПЛИВУ У РАЗІ ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ЩОДО СКИДУ СТІЧНИХ ВОД ДО СИСТЕМИ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОВІДВЕДЕННЯ

1. Виробник та споживачі є відповідальними за дотримання вимог приймання та скиду стічних вод до систем централізованого водовідведення відповідно до чинного законодавств України.

2. У разі невиконання споживачами місцевих правил приймання щодо дотримання якості та режиму скиду стічних вод об'єкт споживача може бути відключений від системи централізованого водовідведення після письмового попередження виробником не менше ніж за п'ять діб.

Споживачі, які здійснюють виробничі процеси, визначені у додатку 1 до цих правил, та уклали з виробником договір про приймання понаднормативно забруднених стічних вод, що передбачає будівництво локальних очисних споруд, не можуть бути відключені від системи централізованого водовідведення з підстав відсутності у них очисних споруд протягом дії договору за умови, що ці споживачі добросовісно та своєчасно виконують умови такого договору.

3. У разі стягнення з виробника грошових сум за понадлімітні обсяги скидів у водні об'єкти або інші порушення природоохоронною законодавства він може вимагати від споживачів, з вини яких це сталося, відшкодування цих сум у регресному порядку.

4. У разі необхідності перекладання аварійних або заміни зруйнованих мереж і споруд системи централізованого водовідведення внаслідок агресивного впливу стічних вод споживача кошторисну вартість цих робіт (загальні капітальні вкладення) K_{zag} (тис. грн) розподіляють між споживачами, які скидали стічні води з порушенням місцевих правил приймання і з вини яких сталося відповідне руйнування, згідно з формулою

$$K_i = \frac{Q_i \times Z_i}{\sum_{i=1}^n Q_i \times Z_i} \times K_{zag}$$

де K_i - відшкодування заподіяних збитків і-м споживачем на відновлення зруйнованих мереж і споруд (тис.грн);

Q_i - середньодобова витрата стічних вод, які скидає і-тий споживач ($m^3/добу$);

Z_i - сума платежів за скид понаднормативних забруднень з агресивними

властивостями, стягнута виробником за останні три роки з і-го споживача (тис.грн.)

5. У разі засмічення каналізаційних мереж забрудненнями стічних вод споживачів (жирами, осадами, грубодисперсними зависями), які призводять до обмеження пропускної спроможності каналізаційної мережі виробника, споживачі відшкодовують витрати, які повинні бути документально підтверджені виробником на проведення робіт з відновлення пропускної спроможності трубопроводів та колекторів.

6. За неможливості утилізації осадів та мулів через підвищений вміст важких металів, токсичних речовин тощо та необхідності розміщення осадів і мулів на спеціальних полігонах захоронення кошторисна вартість цих робіт (разом з екологічним податком) розподіляється між споживачами, які винні у забрудненні токсичними речовинами осадів та мулів. Розрахунок кошторисної вартості цих робіт для конкретного споживача виконується за формулою

$$B_i = \frac{M_i}{\sum_{i=1}^n M_i} \times B_{zag},$$

де B_i - частка вартості робіт з розміщення осадів і мулів, яка має бути відшкодована і-м споживачем;

B_{zag} - загальна кошторисна вартість робіт з розміщення осадів і мулів (тис.грн);

M_i - скиди забруднюючих речовин і-м споживачем, що вимагають утилізації осадів тільки шляхом захоронення на спеціальних полігонах (т);

$\sum_{i=1}^n M_i$ - сумарні скиди забруднюючих речовин, що вимагають утилізації осадів тільки шляхом захоронення на спеціальних полігонах (т);

Участь споживачів у роботах з розміщення цих осадів визначається цим пунктом та місцевими правилами приймання.

VI. ПОРЯДОК КОНТРОЛЮ ЗА СКИДОМ СТІЧНИХ ВОД ДО СИСТЕМИ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОВІДВЕДЕННЯ

1. Споживачі здійснюють контроль за кількістю та якістю стічних вод, які вони скидають до системи централізованого водовідведення. Перелік забруднень, на наявність яких робиться аналіз, та періодичність контролю встановлюються місцевими правилами приймання.

За наявності локальних очисних споруд споживачі здійснюють кількісний та якісний контроль стічних вод, що надходять на них, очищених стічних вод та враховують об'єми видалених із стічних вод осадів. На вивіз та утилізацію осадів повинні бути оформлені відповідні документи (акти, накладні, рахунки), які зберігаються у споживачів не менше трьох років.

Місця та періодичність відбору проб споживачами мають бути погоджені з виробником.

Результати аналізів стічних вод і замірів їх витрат фіксують у робочих журналах, які зберігаються у споживачів безстроково.

Споживачі систематично надають виробнику інформацію про об'єми та якісний склад стічних вод, які вони скидають до системи централізованого водовідведення.

Споживачі зобов'язані мати та своєчасно оновлювати технічну документацію, яка характеризує стан систем водопостачання та водовідведення споживача, а саме відомості про системи водопостачання та водовідведення споживача, характеристику їх технічних параметрів і фактичного стану, графічний матеріал (генеральний план (топографічний план)) з нанесеними мережами водопостачання і водовідведення та місцем розташування контрольного колодязя, нормативний розрахунок водоспоживання та водовідведення споживача, технологічні креслення насосних станцій, план та схему локальних очисних споруд і наявність приладів обліку, відомості про категорії стічних вод споживача (промислові, господарсько-побутові, поверхневі тощо), характеристику якості стічних вод, що скидаються до системи централізованою водовідведення, інші документи, визначені місцевими правилами приймання, крім тих, що мають дозвільний характер.

2. Про всі випадки погіршення якості стічних вод, аварійних та залпових скидів забруднюючих речовин, проведення аварійно-відновних робіт споживачі повинні негайно інформувати виробника.

3. Споживачі, які скидають стічні води до системи централізованого водовідведення, повинні забезпечити можливість проведення виробником у будь-який час доби контролю за скидом стічних вод.

4. Для визначення вмісту забруднень у стічних водах споживачів використовуються дані лабораторії виробника, у разі її відсутності - інших лабораторій, що здійснюють свою діяльність у цій галузі відповідно до вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність».

5. Під час проведення аналізу проб стічних вод, відібраних у споживачів, використовують засоби виміральної техніки, повірені уповноваженими органами відповідно до вимог статті 17 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність».

6. З метою контролю якості стічних вод споживачів виробник здійснює відбір контрольних проб. Виявлені в цих пробах перевищення ДК забруднюючих речовин у стічних водах є достатньою підставою для нарахування плати за скид понаднормативних забруднень.

Відбір контрольних проб стічних вод споживачів виконує уповноважений представник виробника, що фіксується у спеціальному журналі або акті, який підписують як представник виробника, так і представник споживача.

У разі відмови представника споживача поставити свій підпис у журналі або акті представник виробника зазначає про це в журналі або акті.

7. Відмова споживача виділити уповноваженого представника для відбору проб фіксується в акті за підписом представника виробника, виробник виставляє споживачу рахунок за понаднормативний скид забруднень з коефіцієнтом кратності $K_k = 2$ за розрахунковий місяць, у якому було вчинено це порушення.

Зволікання з допуском уповноваженого представника виробника на територію споживача (більше ніж 30 хвилин після його прибуття) або створення перешкод у відборі проб з боку представників споживача фіксується в акті за підписом представника виробника. Виробник виставляє споживачу рахунок за понаднормативний скид забруднень з коефіцієнтом кратності $K_k = 5$ за розрахунковий місяць, у якому було вчинено це порушення.

8. У разі виявлення перевищення ДК забруднюючих речовин, встановлених місцевими правилами приймання, виробник у строк не більше п'яти робочих днів з дати відбору контрольної проби направляє споживачу лист-повідомлення про виявлене

перевищення ДК забруднюючих речовин у стічних водах споживача та результати хімічного аналізу.

У строк, що не перевищує шести місяців після визначення перевищення допустимих концентрацій, виробник направляє споживачу рахунок за скид стічних вод з перевищенням ДК забруднюючих речовин та копії підтвердних документів.

9. У разі незгоди споживача з результатами даних лабораторії виробника щодо якості стічних вод згідно з аналізом контрольної проби, за результатами якого зроблено висновок про наявність у стічних водах споживача перевищень ДК забруднюючих речовин, споживач має право звернутися до незалежної лабораторії, що здійснює свою діяльність у цій галузі відповідно до вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність», для проведення аналізу арбітражних проб, які відбираються одночасно з контрольною пробою і зберігаються належним чином виробником та споживачем.

10. Порядок відбору, оформлення і проведення аналізу проб.

10.1. Порядок відбору контрольних проб стічних вод враховує особливості роботи каналізаційних мереж, договірні відносини між споживачем і виробником і конкретизує вимоги, що викладені в:

- ДСТУ ISO 5667-2:2003. Якість води. Відбирання проб. Частина 2. Настанови щодо методів відбирання проб;

- ДСТУ ISO 5667-3:2001. Якість води. Відбирання проб. Частина 3. Настанови щодо зберігання та поводження з пробами;

- ДСТУ ISO 5667-10:2005. Якість води. Відбирання проб. Частина 10. Настанови щодо методів відбирання проб стічних вод;

- КНД 211.1.0.009-94 «Гідросфера. Відбір проб для визначення складу та властивостей стічних і технологічних вод»;

- КНД 211.1.2.008-94 «Гідросфера. Правила контролю складу і властивостей стічних та технологічних вод»;

- Правилах.

Відбір контрольної проби проводиться в будь-який час доби без попереднього повідомлення споживача.

Споживач зобов'язаний забезпечити безперешкодний підхід до місця відбору проб. Проходи до місця відбору проб повинні бути вільними, зашарашення останніх не допускається.

Місцем відбору проб стічних вод споживача є контрольна точка (КТ). КТ, як правило, повинна знаходитися за межами території споживача, проте її конкретне місце розташування повинно бути погоджене виробником. На вимогу виробника КТ може бути обладнана стаціонарними приладами контролю за кількістю та якістю стічних вод (пробовідбірниками, датчиками аналізаторів та ін.).

Споживачі зобов'язані обладнувати та маркувати свої КТ. У випадку відсутності погодженої схеми, маркування КТ відбір проб проводиться в місцях, визначених уповноваженими представниками споживача і виробника, що відображається в акті відбору проб. Відповідальність за достовірність визначення КТ несе споживач.

Періодичність відбору контрольних проб встановлює виробник, виходячи з потреби контролю обсягів та якості стічних вод кожного споживача, згідно графіку відбору проб стічних вод, затвердженого виробником.

Відбір контрольної проби здійснюється засобами ручного відбирання (цеберка, пробовідбірник ручний), виготовлених з інертного матеріалу, що не впливає на склад проби.

Відбір контрольної проби проводиться в посуд, що виготовлений з хімічно стійких матеріалів, що не змінюють склад або властивості відібраних стічних вод, промаркований способом, що виключає порушення маркування.

Проби, призначені для транспортування до лабораторії виробника мають бути упаковані у тару, що забезпечує їх неушкодженість. Проби транспортують з додержанням необхідних заходів безпеки, що забезпечують їхню непошкодженість та своєчасну доставку.

При виконанні відбору контрольної проби стічних вод відбір контрольної проби стічної води здійснюється до загальної ємності у достатньому об'ємі, з якої стічна вода при постійному перемішуванні розливається в ємності для відбору безпосередньо контрольної проби та арбітражних проб.

Споживачем, повинні бути забезпечені умови збереження АПС та її неушкодженість.

Для запобігання змінювання складу та властивостей проб стічних вод на місці відбору контрольної проби виробником і споживачем можуть застосовуватися процедури попередньої обробки проб, засоби консервації відповідно до нормативних документів на проведення вимірювань. Виробник і споживач використовують засоби консервації, які є в наявності у кожного на момент відбору.

10.2. Відбір контрольних проб оформлюється актом відбору проб стічних вод (додаток №3 до Правил).

В акт вносяться записи про відбір контрольної проби та арбітражних проб, як з однієї так і з декількох КТ на випусках споживача та субспоживача. Фіксується інформація щодо відібраних проб (назва споживача, дата, час та місце відбору, тип матеріалу тари та її об'єм, процедура попередньої обробки проб, відомості про особи які відбирали проби, тощо).

У акті уповноважений представник споживача має право вказати свої зауваження щодо відбору контрольної проби.

Якщо споживач відмовляється підписати акт відбору проб, він підписується представниками виробника, в акті робиться запис «від підпису відмовився» (з вказівкою П.І.Б. і посада споживача, що відмовився від підпису). Оформлений таким чином акт є обов'язковим для сторін.

Об'єм відібраної контрольної проби повинен бути достатнім для проведення всіх необхідних аналітичних вимірів в необхідних повторностях по контрольованих показниках забруднення згідно нормативних документів на проведення вимірювань.

На місці відбору контрольних проб посуд, у який відібрані арбітражні проби, опечатується паперовою стрічкою за підписами уповноважених представників виробника і споживача з фіксуванням інформації щодо відібраних проб.

Аналіз контрольної проби проводиться за показниками, зазначеними у таблиці 4.1. цих Правил. Виробник має право провести аналіз контрольної проби не за всіма показниками.

Аналіз проб виробник та споживач повинні проводити у терміни та з додержанням умов зберігання проб, наведених у нормативних документах на виконання вимірювань або ДСТУ ISO 5667-3:2001. Якість води. Відбирання проб. Частина 3. Настанови щодо зберігання та поводження з пробами.

При виконанні аналізу контрольної проби і аналізу АПС повинні, по можливості, застосовуватися однакові методики виконання вимірювань та вимірювальні прилади.

За дотримання встановленого порядку проведення аналізів, якість та достовірність результатів несе відповідальність:

- контрольної проби - виробник;
- арбітражної проби споживача – споживач та лабораторія, яка їх виконувала.

Лабораторія виробника проводить реєстрацію доставлених проб в «Зведений журнал контролю за якістю скиду стічних вод споживачів», у який заносяться і результати аналізів. Реєстрація АПВ для арбітражного аналізу здійснюється у «Журнал арбітражних проб» з фіксуванням інформації: назви споживача, дати, місця відбору проб, № та типу посуду, дати знищення проби за підписом начальника лабораторії.

Виробник несе відповідальність за своєчасну доставку та зберігання контрольної проби та АПВ для арбітражного аналізу в лабораторії.

Лабораторія виробника проводить необхідні процедури і операції з контрольною пробкою у відповідності з нормативними документами та методиками виконання вимірювань складу та властивостей стічних вод.

Дата проведення аналізу контрольної проби, процедури і операції, які проводяться з пробкою, реєструються у робочих журналах за підписами виконавців.

По закінченню виконання аналізів контрольної проби оформлюється протокол вимірювань показників складу та властивостей проб стічної води відповідно додатку № 4 до Правил у необхідній кількості примірників за підписом начальника лабораторії.

Розрахунок коефіцієнта кратності, який враховує рівень небезпеки скинутих забруднень для технологічних процесів очищення стічних вод та екологічного стану водойм проводиться відповідно до додатку № 5 до Правил.

У разі виявлення перевищень допустимих концентрацій забруднень у відібраних пробах стічної води споживачеві надсилається сигнальний лист відповідно до додатку №6 до Правил.

ДОДАТКИ

П Е Р Е Л І К

виробничих процесів, під час здійснення яких споживач повинен мати локальні очисні споруди для попереднього очищення стічних вод перед їх скиданням до системи централізованого водовідведення та очищення стічних вод

1. Нафтопереробка, хімічний та органічний синтез, фармацевтичне виробництво.
2. Целюлозно-паперове і картонне виробництво
3. Спиртове, дріжджове, кондитерське, крохмалепатокове, маслоробне виробництво, виробництво пива безалкогольного (включаючи солодове), переробка молока, риби, м'яса (включаючи скотобійні), фруктів і овочів.
4. Вирощування худоби та птиці, шкіряна промисловість.
5. Гальванічне виробництво.
6. Машинобудування і металообробка.
7. Металургія чорна та кольорова.
8. Виробництво будівельних матеріалів і конструкцій, скла та скловиробів, керамічних виробів.
9. Виробництво лакофарбових матеріалів, синтетичних поверхневоактивних речовин.
10. Обробка поверхонь, предметів чи продукції з використанням органічних розчинників.
11. Виробничі процеси, під час яких використовуються або утворюються такі речовини:
неемульговані жири, харчові відходи, нафтопродукти, кислоти і луги, а також їх розчини, фони важких металів, сполуки арсену і ртуті, вільний сірководень та вільні сульфід-іони, меркаптани, а також відновлені сірчані сполуки (сульфіти, тіосульфати, елементарна сірка), сірковуглець, ціановодень, ароматичні вуглеводні, органічні розчинники, леткі органічні сполуки (толуол, бензол, ацетон, метанол, бутанол, пропанол, їх ізомери і алкіл похідні), хлорорганічні сполуки, 2, 4, 6-трихлорфенол, дихлорметан, дихлоретан, пентахлорфенол, поліхлорбіфеніли (сума ПХБ) і поліхлортерфеніли (сума ПХТ), тетрахлоретилен, трихлоретилен, триетиламін, хлороформ (трихлорметан),

тетрахлорметан, бенз(а)пірен, етилбензол (фенілетан), діоксини, синтетичні поверхнево активні речовини, що не піддаються біологічному окисненню, біологічно неокиснювані барвники натурального, штучного і синтетичного походження, біологічно резистентні пестициди, осідаючі мінеральні включення гідравличною крупністю більше 2 мм/с, спливаючі речовини (включення) гравітаційною крупністю більше 20 мм/с, волокнисті включення, в тому числі пряжа, ворс, волосся, шерсть, пероактивний хлор більше 5 мг/дм³, за винятком випадків введення на об'єкті водовідведення санітарного карантину, радіонукліди.

П Е Р Е Л І К**забруднюючих речовин, що заборонені до скидання
до системи централізованого водовідведення**

1. Речовини, що здатні утворювати в системі централізованого водовідведення вибухонебезпечні, токсичні та (або) горючі гази, органічні розчинники, горючі і вибухонебезпечні речовини (нафта, бензин, гас, ацетон тощо) в концентраціях, що перевищують максимально допустимі концентрації забруднюючих речовин у стічних водах, дозволених до скидання в системі централізованого водовідведення, синтетичні і натуральні смоли, масла, лакофарбові матеріали та відходи, продукти і відходи нафтопереробки, органічного синтезу, мастильно-охолоджуючі рідини, вміст засобів і систем пожежогасіння (крім використання для гасіння загорянь).
2. Розчини кислот з $pH < 5,0$ і лугів з $pH > 10,0$.
3. Погано пахучі та інші леткі речовини в кількості, що призводить до забруднення атмосфери робочої зони в каналізаційних насосних станціях, в інших виробничих приміщеннях системи водовідведення виробника, на території очисних споруд, понад встановлені для атмосфери робочої зони гранично допустимі концентрації.
4. Радіоактивні речовини понад гранично допустимий рівень безпечного вмісту в навколишньому середовищі, що затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки речовини, які не можуть бути затримані в технологічному процесі очищення стічних вод очисними спорудами виробника, що мають підвищену токсичність, здатність накопичуватися в організмі людини, що відзначаються віддаленими біологічними ефектами та (або) утворюють небезпечні речовини під час трансформації у воді і в організмах людини і тварин, у тому числі моно- і поліциклічні хлорорганічні, фосфорорганічні, азоторганічні і сіркоорганічні речовини, біологічно жорсткі поверхнево активні речовини, отрутохімікати, сильнодіючі отруйні речовини в концентрації, що перевищує більше, ніж у 4 рази мінімальну гранично допустиму концентрацію, що встановлена для цих речовин у воді водних об'єктів, медичні відходи класів Б, В, Г, епідеміологічно небезпечні бактеріальні та вірусні забруднення (за винятком речовин, скидання яких дозволено санітарно-епідеміологічними вимогами).

5. Концентровані маткові розчини та кубові залишки, гальванічні розчини (електроліти) як вихідні, так і відпрацьовані, осади (шлами) локальних очисних споруд, осади відстійників, пасток, фільтрів, відходи очищення повітря (пилогазоочисного обладнання), осади станцій технічної водопідготовки, в тому числі котелень, теплоелектростанцій, іонообмінні смоли, активоване вугілля, концентровані розчини регенерації систем водопідготовки, концентрат, що утворюється під час роботи установок очищення води з використанням мембранних технологій (зокрема зворотного осмосу), хімічні реактиви та реагенти.

6. Будь-які тверді відходи боєнь та переробки м'яса, канига, цільна кров, відходи обробки шкіри, відходи тваринництва та птахівництва, включаючи фекалії.

7. Тверді побутові відходи, сміття, що збирається під час сухого прибирання приміщень, будівельні матеріали, відходи і сміття, відпрацьований ґрунт і транспортуючі розчини від підземних прохідницьких робіт, ґрунт, зола, шлак, окалина, вапно, цемент та інші в'язучі речовини, стружка, скло, пилоподібні частки обробки металів, скла, каменю та інші мінеральні матеріали, рослинні залишки і відходи (листя, трава, деревинні відходи, плодоовочеві відходи тощо), за винятком попередньо гомогенізованих плодоовочевих відходів в побутою.

8. Волокнисті матеріали (натуральні, штучні або синтетичні волокна, в тому числі волосся, вовна), тара, пакувальні матеріали та їх елементи, металева стружка, тирса, окалина, синтетичні матеріали (полімерні плівки, гранули, пилоподібні частинки, стружка тощо).

9. Біомаса харчових, фармацевтичних виробництв та інших біотехнологічних процесів у разі концентрації, що перевищує вимоги до речовин за хімічним споживанням кисню, харчова продукція як придатна, так і неліквідна, сировина для її виробництва, сироватка сирна, барда спиртова і дріжджова, пивна хмільова дробина.

10. Речовини з переліку забруднюючих речовин для визначення хімічного стану масивів поверхневих і підземних вод та екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод, затвердженого наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 06 лютого 2017 року № 45, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 лютого 2017 року за №235/30103, які не увійшли до переліку речовин, що утворюються під час виробничих процесів, при здійсненні яких споживач повинен мати локальні очисні споруди для попереднього очищення стічних вод

перед їх скиданням до системи централізованого водовідведення та очищення стічних вод, та переліку речовин, які не піддаються біологічній деструкції.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

“ ” _____ 20 р.

АКТ
відбору проб стічної води,
що скидаються на міські очисні споруди КМКП

м.Кузнецовськ

“ ” _____ 20 р.

Ми, що нижче підписалися, представники КМКП,

(найменування контролюючої організації,

і уповноважений представник підприємства

(найменування підприємства, посада, П.І.Б.)

склали дійсний акт у тому, що “ ” _____ 20 р. о _____ год. на
 каналізаційному випуску

за адресою згідно акту розмежування балансової належності інженерних мереж

відібрані проби стічних вод (ким) _____

(найменування контролюючої організації, посада, П.І.Б.)

вид проб — ; метод відбору — ; обробка проби — ;

температура проби стічної води _____;

умови транспортування — при температурі _____ °С

1. Головна проба у кількості 3 л; (3 ємності по 1,0 л) Маркування проби _____;

2. Контрольна проба у кількості _____ л; Маркування проби _____;

3. Арбітражна проба у кількості _____ л; Маркування проби _____.

Проби відібрані у повній відповідності з Методикою відбору проб для визначення складу і властивостей
 стічних вод підприємств при їх скиді в системи каналізації населених пунктів України, промарковані.

Головна та арбітражна проби отримані представником КМКП.

Контрольна проба отримана представником Підприємства.

Акт складений у двох примірниках, які підписані та роздані представниками сторін.
 Претензій до процедури відбору проб води немає.

Були присутні при відборі:

Представники контролюючої організації

Представники підприємства

_____ (ПІБ)

підпис

_____ (ПІБ)

підпис

_____ (ПІБ)

підпис

_____ (ПІБ)

підпис

_____ (ПІБ)

підпис

КМКП
Вимірювальна лабораторія КМКП

Протокол
вимірювань показників складу та властивостей проб стічної води
від « _____ » 20__ р.

вимірювальною лабораторією Кузнецовського міського комунального підприємства атестованою на право виконання вимірювань

1. Назва об'єкту:
2. Місце відбору:
3. Дата і час відбору:
4. Час надходження в вимірювальну лабораторію
5. При вимірюванні застосовані такі основні засоби вимірювальної техніки:
6. Результати вимірювань

	Показник				Відомості про
	Назва	Позначення одиниці вимірювання	Результат вимірю- вання	ГДК (ДК)	МВВ, КНД шифр
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					

Нач.вимірювальної лабораторії КМКП _____

підпис

Лаборант хімічного аналізу КМКП _____

підпис

Затверджую
директор КМКП

“ ” _____ 2019р.

**Розрахунок коефіцієнта кратності,
який враховує рівень небезпеки скинутих забруднень для технологічних процесів
очищення стічних вод та екологічного стану водойм**

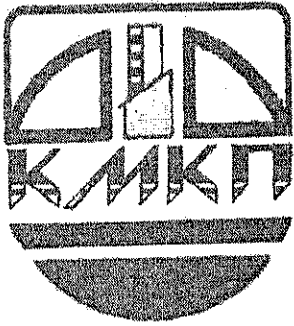
1. Підприємство
2. Протокол вимірювань показників складу та властивостей проб стічної води, що скидається на міські очисні споруди КМКП
3. Контроль за якістю стічних вод проводила вимірювальна лабораторія КМКП.
4. Дані, які засвідчують про неналежну якість стічних вод, згідно

Показник	ГДК(ДК _i), мг/дм ³	Фактична концентрація, С _{фi} , мг/дм ³	Величина відхилення від норми, (С _{фi} - ДК _i) мг/дм ³
----------	---	--	--

5. Коефіцієнт кратності, який враховує рівень небезпеки скинутих забруднень стічних вод

$$K_k = (C_{фi} - ДК_i) / ГДК(ДК_i)$$

6. Період, за який стягується плата за скид стічних вод з перевищенням рівня вмісту забруднюючих речовин — місяць 201 р.

Кузнецовське міське комунальне підприємство

34400 м.Вараш
Рівненської області,
майдан Незалежності, 2
телефон (03636) 3-20-07,
2-38-65

E-mail: kmkp@rv.uar.net.ua

Р/р 260020547113090
РФ ПАТ КБ ПРИВАТБАНК
м.Рівне
МФО 333391
код ЄДРПОУ 30536302

№ _____ від " _____ " _____ 201 р.

Про контроль якості води

Повідомляємо, що _____ у відібраних пробах стічної води з напірного колектора

виявлено перевищення допустимих концентрацій по наступним показникам:

Показники забруднення стічної води	Фактична концентрація, мг/дм ³	ГДК, мг/дм ³
---------------------------------------	--	-------------------------

Згідно договору, «Правил приймання стічних вод підприємств у комунальну систему каналізації», Вам буде виставлена претензія (рахунок), за скид стічних вод з перевищення допустимих концентрацій.

Додатки:

1. Протокол вимірювань... акт відбору — 1 арк.;
2. Акт відбору проб стічної води, що скидаються на міські очисні споруди КМКП. — 1 арк.

Директор